

Mezinárodní doprava železniční.

Dráha neručí za překročení lhůty, došlo-li k ní nenadálým a nepředvídaným přeplněním stanice zásilkami.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1925, Rv II 99/25.)

Žalující firma zaslala dne 9. prosince 1921 z Hamburku vagon zboží do Brna, kde bylo adresátu vydáno teprve dne 30. ledna 1922. Žaloba, domáhající se na dráze vrácení $\frac{5}{10}$ dopravních poplatků, byla procesním soudem první stolice zamítnuta. Důvody: Bylo zjištěno, že v polovici prosince 1921 nastalo přeplnění stanice Mittelwalde neočekávaně a nenadále v takovém rozsahu, že nejenom stanice Mittelwalde, nýbrž i stanice předchozí zbožím, pro Mittelwalde určeným, byly přeplněny, dále že dráha všemi možnými prostředky starala se o to, by uvolnění stanic zařídila, že zastavila přijímání zboží pro Mittelwalde a že vzdor všem přípustným opatřením nepodařilo se stanici Mittelwalde uvolnit, až teprve koncem ledna 1922. Dále považuje soud za prokázáno, že v lednu 1922 vypukla krátká stávka železničních zaměstnanců v Německu, která situaci tu ještě stížila, a konečně, že nebylo možno žádným způsobem ani uvědoměním odesílatele a vyžádáním jiné dispozice sporné zboží rychleji dopravit. Ve smyslu čl. 40 mezinárodní úmluvy dopravní ze dne 14. října 1890, čís. 186 ř. zák. z roku 1892 přísluší odesílateli náhrada $\frac{5}{10}$ dopravních poplatků tenkrát, když lhůta dopravní byla překročena o více než $\frac{4}{10}$ dodací lhůty, jako se stalo v tomto případě, a osvobozuje dráhu od povinnosti k náhradě této jen ta okolnost, že dráha dokáže, že zpoždění zásilky zaviněno bylo událostmi, jichž dráha nepřivodila a jež také nemohla odvrátiti. Vzhledem k oněm zjištěním dlužno míti za to, že tento důkaz straně žalované se podařil. Neboť nelze nenadále a neočekávané přeplnění a ucpání nádraží v Mittelwalde přičítati dráze k tíži a nelze také za to míti, že zanedbala dráha něco, co mohla učiniti, aby dodací lhůtu zkrátila. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nevyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle čl. 39 mez. úml. neručí dráha za překročení lhůty dodací, prokáže-li, že jí nemohla dodržeti pro příhodu, již nepřivodila a již nemohla odvrátiti. Taková příhoda nemusí býti právě vyšší mocí, o níž se zmiňuje čl. 30 mez. úml., pro vyvinění železnice stačí vlastní nezávinění a neodvratitelnost příhody. Podle skutkového zjištění nižších soudů, jímž nelze v dovolacím řízení již viklati, nastalo přeplnění stanice Mittelwalde v prosinci 1922 nenadálým a nepředvídaným přivalem zásilek. Takový přival zásilek jest událostí, již železnice ani sama nepřivodila, aniž ji mohla odvrátiti, a sprostňuje ji proto z ručení za zpoždění přepravy. Pokus dovolatelky, doličiti, že se dráha mohla a měla uvarovati přeplnění stanice včasným vydáním zákazu dalšího přijímání

zboží, rozbíjí se o zjištěnou nenadállost a nepředvídanost přívalu, jež vylučovaly možnost včasného vydání takového zákazu. Železnice byla proto sprostěna nižšími soudy právem z ručení za zpoždění zásilky.

Čís. 4876.

Ujednáno-li, že, zemře-li veřejný společník, mají ostatní, přeživší ho společníci na vůli, přijati jeho dědice jako veřejné nebo jen jako tiché společníky do podniku, jest opověď k rejstříku o změně zápisu úmrtím veřejného společníka podepsati nejen dosavadním společníkům, nýbrž i dědicům zemřelého společníka. Odeprou-li dědicové podepsati opověď z důvodu, že nechtějí svoliti k výmazu veřejného společníka bez současného pokračování společnosti s nimi jako veřejnými společníky, nezůstává dosavadním společníkům, nežli domáhati se podpisu pořadem práva.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1925, Rv I 126/25.)

Ve společenské smlouvě uzavřené mezi Emanuelem Sch-em s jedné a Robertem K-em, Ludvíkem K-em a Adolfem R-em s druhé strany bylo pro případ úmrtí Emanuela Sch-e v čl. XI. a) učiněno toto opatření: »Zemře-li pan Sch. před 31. prosincem 1927, stanou se účastnými jeho dědicové (dle přání na životě zůstavších společníků eventuelně jako tiší společníci) na podniku nejdéle do 31. prosince 1927.« Po smrti Emanuela Sch-a (dne 20. června 1922) odepřeli dědicové po něm svolení k tomu, by zesnulý Emanuel Sch. byl vymazán z obchodního rejstříku jako veřejný společník, a žalovali ostatní společníky, by bylo uznáno právem, že veřejná obchodní společnost trvá i po úmrtí Emanuela Sch-a, že žalovaní jsou povinni, by dali zapsati do obchodního rejstříku poznámku, že Emanuel Sch. zemřel a že místo něho nastoupila do společenské smlouvy pozůstalost po Emanuelu Sch-ovi. Ostatní společníci žalovali opět dědice po Emanuelu Sch-ovi, by byli uznáni po innými svoliti k tomu, by v obchodním rejstříku bylo zapsáno, že se Emanuel Sch. jakožto veřejný společník následkem úmrtí vymazuje. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby ostatních společníků, žalobu dědiců po Emanuelu Sch-ovi zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Těžištěm sporu jest výklad ustanovení čl. XI. a) informace o ústní společenské smlouvě z roku 1920. Co do významu tohoto odstavce informace strany se rozcházejí. Kdežto Ludvík a Robert K-ové, pak Adolf R. uvádějí, že ustanovení tomu jest rozuměti tak, že dědicové bývalého společníka Emanuela Sch-a měli býti účastni na společném podniku buď jako veřejní nebo tiší společníci dle vůle dosavadních společníků (obou K-ů a R-a), tvrdí dědici Emanuela Sch-a, že bylo výslovně ujednáno a pravou vůlí stran, že o formě jich účasti na podniku mají rozhodovati také oni, že znění čl. XI. a) informace neodpovídá ústní